KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af Dansk Kvindesamfund

Nr. 8. | Kontor: Nørregade 33, St. | 19. April 1902. | Udgaar hveranden Lørdag. | 18. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet (+ 9 Øre i Postpenge i København. + 11 Øre i — i Provinserne.) Enkelte Numre 10 Øre.

MARY STEEN,
kongelig Hoffotograf,
Amagertorv 4, 3.

Ærede Læsere af K. & S.!
Frugt, Grøntsager, Vildt, slagtet **Fjerkræ,** udmærket **Fiskefars 60 Øre pr. Pd.,** henkogte Sager, alt i bedste Kvalitet, anbefales Dem fra
Sophie Jensen, Skovbogade 5.
Telefon 7015.
Varerne sendes overalt.

Sprogundervisning,
særlig **Tysk** og **Dansk,** gives af Fru **Anna Nording,**
Nørregade 34, 3. Træffes 3—5.
(Anbefalet af Frk. **Zahle.**)

EMMY THULSTRUP.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste
HÆDERS-DIPLOM VED KVINDERNES UDSTILLING 1895.
Panoptikon V, 1ste Sal o. G.
Telefon 26543.

Marie Steffensens Skole
for Snitmønstertegning,
Tilskæring og Kjolesyning,
Zinnsgade 2, 2. Sal.

Dansk Kvindesamfund.
Klubaften den 21. April.
Billetter à 50 Øre eller 2 + 50 Øre faas paa Kontoret, Nørregade 33.

Redaktøren træffes i sit Hjem, Amalievej 9, sikkrest 5—7.

Redaktionssekretæren paa Bladets Kontor hver Mandag 12—1.

Bøger.

Selma Lagerløf: *Jerusalem.*
(Det nordiske Forlag).
—o—

I mærkelig Grad forekommer Selma Lagerløfs Digtning at være Udtrykket for hendes personlige Særegenhed. Hendes Stil, der altid bringer os Sagaernes i Erindring, og tit kommer nær op ad H. C. Andersens, er og bliver dog uomtvistelig hendes egen, saa vist som den naturligt gengiver et højstemt og trohjertigt Sinds Rørelser. Og som hun selv synes uberørt af Livet, som det former sig for os andre, paa lavere Steder boende og mere ujævnt aandende Menneskebørn, saaledes færdes ogsaa de Skikkelser, der synes skabte i hendes Sjæls Billede, paa Steder, hvor ingen Mindelse af Døgnets Slid og Menneskesamfundets Os trænger op. Det virker helt besynderligt, da tilsidst i denne Bog disse Sagaskikkelser damper af Sted med Jernbanetoget. Men de har ogsaa en lang Vej at køre, inden de kommer til Stationen. Og gribende dybsindigt lyder, længe efter at man har lagt den bort, de smaa Børns jamrende Raab: „Vi vil ikke til Jerusalem! Vi vil hjem!" — De smaa Børn, der altid er saa meget visere og bedre end alle vi Voksne til Hobe!

Man har vanskeligt ved at forestille sig Digterinden lyslevende med Pen og Blæk for at levendegøre de Skikkelser, der træder os i Møde fra hendes Bøger. Hun skildrer dem ikke, forklarer dem ikke, hun maler dem. Til Tider glemmer man rent, at man læser, man ser Billeder.

Baade hendes Styrke og hendes Svaghed som Digter er Aarsag deri. Hendes Fantasi tumler sig, travl og glad, alle vide Vegne, hvor Jorden grønnes, og hvor Bølgerne gaar. Men de dybe Skakter, hvor Livets mørke Gaader gemmer sig, er ikke til for den. Dens Fostre er alle Lysets Børn. Selv de iblandt dem, der hører til saadant Udskud, som bliver til, „naar Vorherre vender Øjnene bort eller har andet at bestille", hvem ingen nogen Sinde havde set arbejde, som man ikke vidste, om de tiggede mere end de stjal, eller om de stjal mere end de tiggede". — Tigger-Lene, der plejede at sidde fuld, rokkende og lallende, ved Vejkanten, og hendes fire vanrøgtede Unger, er dog ikke dybere nede, end at den Dag, da Jerusalemsfarerne drager dem forbi, staar de, den gamle Kone ret op og ned og ganske ædru, og alle fem saa renvadskede og velkæmmede og ordentlig klædte som vel muligt, mens Vogntoget ved Synet af dem uvilkaarligt sagtner Farten, saa Hestene knap rører sig ud af Stedet, og alle de Voksne paa een Gang brister ud i Hulken, Børnene i høje Klageskrlg. Og de før saa foragtede Stakler bliver et lysende, vemodigt Minde, der følger dem i deres Udlændighed.

Der er en Festglans over Selma Lagerløfs Bøger lig den, der er over gode Malerier, som gengiver Optrin af Folkelivet. Den enkelte Figur fæster sig ikke stærkt i Erindringen, men Helheden glemmes ikke. Ingen kan som hun male den store Hob, saa den bliver til et Væsen, besat af een Tanke, hidset af een Vilje, eller, som her i „Jerusalem", skildre en Slægt, hvis baade ydre og indre Ejendommeligheder er bestemt afgrænsede og kendemærker hver en, som fødes iblandt dem. Mænd, der „alle har graarødt Haar og hvide Øjenbryn og en stor Underlæbe, og er saa lig hinanden, som det ene Bær er ligt det andet." Mænd, „der er bekendte for at møde det, de tragter efter". Mænd, der, ikke af Beskedenhed, men af Selvfølelse sætter sig paa de ringere Pladser i Forsamlingen. Mænd, „der ikke behøver at frygte Mennesker, blot de gaar Guds Veje". Mænd, der allesammen bærer det samme Navn: Ingmar Ingmarssøn.

I ingen af de Bøger, Selma Lagerløf har udgivet siden Gøsta Berlings Saga, har hendes Talent udfoldet sig rigere end i denne, fordi den ligger saa ganske indenfor dets Ramme. Det er kun Skade, at hun har ladet sig friste til at udgive den halvfærdig. Den burde være læst i eet Aandedrag.

Oversættelsen er mønsterværdig.

Margrethe Fibiger.

Dronning Elisabeth.

(Ved *S. Br.*) — Fortsat.

Til Trods for, at Stemningen mod Christian den anden — navnlig paa Grund af Rygterne om Kongens Forhold til Dyveke — ikke var saa god, som da Vielsen fandt Sted — bestemtes det dog, at Elisabeth Aaret efter i Sommeren 1515 skulde drage fra sit Hjem, ledsaget af et dansk Gesandtskab med Erik Valkendorff i Spidsen, for at sejle til Danmark.

Her gjordes store Anstrængelser for at Bryllupsfestlighedene kunde blive den mægtige danske Konge og hans fornemme Gæster værdig.

Rhinskvin og franske Vine, Mumme, Emsøl og Krydderier i store Mængder forskreves. Brokade og Gyldenstykke, guldvirkede Tæpper og et kønt Smykke fra en af Florentz kunstfærdige Mestre skaffedes tilveje.

Kongelige Lensmænd og Bisper, Rigets Adel med Fruer og Jomfruer, fulgte af prægtigt udstafferede Svende med vælige Turnerhingste, stævnede til Hovedstaden.

At Enkedronning Christine var til Stede er en Selvfølge. Ogsaa Kongens Farbroder Hertug Frederik af Gottorp (den senere Frederik den første) og Kongens elskede Søster, Elisabeth, gift med Kurfyrsten af Brandenborg var blandt Gæsterne; hun kom senere til at lide saa haardt for sin Trofasthed mod den lutherske Lære, men 1515 var hun endnu en lykkelig Hustru, der med Glæde greb denne Lejlighed til at møde sin Moder og Broder, som hun ikke i Aarevis havde set.

Desuden var en Del udenlandske Fyrster stævnede til Danmark, saa det var store Skarer, der ventede Dronningens Ankomst.

Men Tiden løb, flere af de Fremmede blev utaalmodige og rejste bort. Dronningen kom stadig ikke.

Erik Valkendorff skrev til Kongen: „Eders Naade er hende stor Ære pligtig, thi havde hun ikke været, saa havde denne Sag aldrig faaet Fremgang: de havde her gerne forhalet dette Bryllup et helt Aar."

Efter at adskillige hvasse Paamindelser med Hensyn til Dyveke var udgaaet fra det burgundiske Hof til Christian den anden, afsejlede Elisabeth omsider.

„Hun elsker Eders Naade af alt sit Hjerte" skrev Valkendorff.

Mange fornemme, højt ansete burgundiske Herrer og en Mængde Fruer og Jomfruer ledsagede hende.

Den stakkels unge Dronning, der var opfyldt af Kummer over de Rygter om Dyveke, der havde naaet hende, var Døden nær af Søsyge.

Forgæves bad hun om at maatte komme i Land paa Skagens Kyst. Hun maatte udholde Rejsen til Helsingør. Da havde hun i 10 Dage været udsat for stærke Storme, medens hendes Uro og Spænding stadig tiltog, hun troede selv, at hun skulde dø og ønskede kun at se Kongen, før hun døde.

„Hun holder af Eders Naade over alt det, Gud haver skabt, det kan jeg mærke i mange Maader. Og derfor holder jeg ogsaa af hende; i alle de burgundiske Lande ved man at tale om den Kærlighed og Stadighed, hun haver haft til Eders Naade, under de store Anfægtelser, hun har maattet lide af nogle ved Hoffet," skriver den utrættelige Valkendorff.

Imidlertid bedredes hendes Tilstand, og efter Bestemmelsen skulde Indtoget finde Sted ved Hvidøre, nord for København hvor store Skove, der gik helt ned til Bugten, afløstes af en lille Slette med en Landsby og et kongeligt Slot.

Fra Byen kom Kongen med hele sit store Følge, Rigets Raad og Bisper, 300 kostbart klædte Ryttere paa prægtige Heste, Enkedronningen, Kurfyrstinde Elisabeth, adelige Fruer og Jomfruer i forgyldte, firspændige Karme, fulgt af Løbere, og endelig de udenlandske Gæster med 200 Ryttere.

Guldkæder og Ædelstene glimrede — Lyset gav Dybde til prægtigt farvet Fløjel og Silke og vajende Fjedre. Men en Stund efter, at det glimrende Tog var draget ud fra Byen, styrtede Regnen ned.

Ved Hvidøre mødtes de med Bruden. Idet Enkedronningen og Kurfyrstinden steg ned af Karmen standsede Regnen. Staaende ved Siden af sin Svigermoder og med Kongen og hans Søster overfor, sig maatte Dronningen høre paa Biskop Lage Urnes latinske Velkomsttale.

Sikkert har hendes Blik strejfet ud